

คำปรารภ

ในช่วงเวลาที่รับหน้าที่เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา เป็นช่วงเวลาที่ข้าพเจ้าต้องทำตัวเป็นคน “ช่างพูด ช่างเขียน และช่างคิด” มากกว่าช่วงเวลาใด ๆ ในชีวิตการทำงานที่ผ่านมา พุทธิกรรมเช่นว่านี้ ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากความจำเป็นของหน้าที่การงาน ทั้งนี้ เพราะภารกิจสำคัญประการหนึ่งของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คือ การสื่อสารให้บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ เข้าใจเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจการของมหาวิทยาลัยที่อธิการบดีผู้นั้นเป็นผู้บริหารสูงสุด ภารกิจดังกล่าวนี้ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น สำหรับมหาวิทยาลัยที่ตั้งใหม่ใช้วิธีการแบบใหม่ และต้องอาศัยการร่วมใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานจึงขึ้นอยู่กับ การสื่อสารและการสื่อความกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยให้เกิดความเข้าใจ เห็นพ้อง เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ ในช่วงที่ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งอธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชติดต่อกันมาอย่างเข้าปีที่ 8 พบว่า ภาระหน้าที่ทางด้านการพูดและการเขียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกลและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นภาระหนักและต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมักจะต้องพูดและเขียนในเรื่องที่ไม่มีแหล่งอ้างอิงนอกจากความคิด ความเชื่อ และประสบการณ์ส่วนตัวอยู่เสมอ ทำให้ต้องเป็นคน “ช่างคิด” ไปโดยปริยาย

ในระยะหลัง เมื่อมีบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ สนใจเรื่องการศึกษาทางไกลตามแนวที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชพัฒนาขึ้นอย่างกว้างขวางทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้มีคำขอเอกสารสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ประกอบกับ หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเองก็ได้แสดงความต้องการที่จะประมวลแนวความคิด และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ข้าพเจ้าเคยแสดงออกในโอกาสต่าง ๆ จัดพิมพ์รวมไว้ในแหล่งเดียวกันเพื่อสะดวกแก่การใช้ประโยชน์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจึงได้มอบให้สำนักพิมพ์ของมหาวิทยาลัยจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้นโดยขอให้ข้าพเจ้าช่วยรวบรวมและตรวจแก้เรื่องที่จะลงพิมพ์

การประมวลข้อคิดและข้อเขียนครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้คัดเลือกเฉพาะเรื่องที่ได้แสดงออกในช่วงที่เป็นอธิการบดี และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาทางไกลและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยเฉพาะ ทุกเรื่องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้วในหนังสือและวารสารต่าง ๆ ข้อคิดและข้อเขียนที่นำมาลงพิมพ์ไว้ในหนังสือเล่มนี้ จำแนกประเภทได้ดังนี้

1. บทความทางวิชาการ	8	เรื่อง
2. บทสัมภาษณ์	3	เรื่อง
3. คำบรรยายและอภิปราย	1	เรื่อง

ในการรวบรวมและตรวจแก้ข้อคิดและข้อเขียนดังกล่าวข้างต้น ข้าพเจ้าพยายามคงสาระไว้ตามเดิมให้มากที่สุด การปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำสำนวนจะกระทำเพียงเล็กน้อยเท่าที่จำเป็นเพื่อให้มีความถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นเท่านั้น

ส่วนตัวของผลงานชิ้นนี้หากมีอยู่บ้าง ข้าพเจ้าขอมอบเป็นบรรณาการแด่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา-
ธิราชที่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้ทำงานตามอุดมคติอย่างเต็มที่สมกับการเป็นมหาวิทยาลัยเปิดอย่างแท้จริง

อภริ

(ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช